

Vypořádání připomínek společnosti eustream, a.s.

1) **Připomínky společnosti eustream, a.s. k projektu Česko – rakouské propojení (str. 61 a dále také str. 10, 45, 48):**

Plán rozvoje obsahuje nově zařazený projekt „Česko – rakouské propojení“ (dále také jako „Česko – rakouské propojení“ nebo „Projekt“), který představuje vizi českého a rakouského provozovatele přepravní soustavy, společnosti NET4GAS a GAS CONNECT AUSTRIA (dále také jako „GCA“) o přímém propojení přepravních plynárenských soustav České republiky a Rakouska (jiné takové přímé propojení v současné době neexistuje, ovšem trhy České republiky a Rakouska jsou už v současné době propojeny nepřímou, prostřednictvím slovenské přepravní soustavy). Nově zařazený projekt „Česko-rakouské propojení“, nejprve pod názvem LBL (Lanžhot-Baumgarten Line), později Obousměrné rakousko – české propojení známé pod názvem „BACI“ (nyní je v Plánu rozvoje uvedený jako pozastaven – str.45), je v různých svých podobách prezentován už po více než 10 let. Jedná se o potrubí o průměru 500/800mm a celkové délce cca. 61 km, z toho 12 km na území České republiky s přibližným nárůstem kapacity o 56,4 GWh/ den nebo 201,4 GWh/ den.

Hlavní deklarovanou myšlenkou projektu původně LBL, BACI a nyní „Česko – rakouské propojení“ je snaha o integrování plynárenských trhů České republiky a Rakouska, která by, podle provozovatele české přepravní soustavy, společnosti NET4GAS měla přispět k:

- uspokojení poptávky na trhu na základě nezávazné indikace poptávky po kapacitě
- bezpečnosti dodávek zemního plynu pro ČR dle vzorce N-1 podle nařízení (EU) 2017/1938,

Dovolíme si však tvrdit, že projekt „Česko – rakouské propojení“ není schopen přinést deklarované benefity, a to z následujících důvodů:

1. „Česko – rakouské propojení“ se nezakládá na relevantní poptávce trhu

V 10/2019 byla společnostmi NET4GAS a GCA publikována Zpráva o posouzení poptávky po přírůstkové kapacitě mezi Českou republikou a Tržní oblastí Východ (Market Area East) v Rakousku v níž se uvádí, že agregované nezávazné indikativní poptávky po pevné kapacitě dosahují úrovně 1 277 397,26 kWh/h/rok v plynárenských rocích 2020/2021 – 2034/2035.

Začátkem roku 2020 se uskutečnila veřejná konzultace přírůstkové kapacity na CZ-AT hranici, kdy jen jediná společnost OMV Refining & Marketing GmbH (dále taky „OMV RM“) vyjádřila své přesvědčení:

- a) o dostatečné poptávce po této trase (nezakládající se na žádných konkrétních podpůrných argumentech pro takové tvrzení),
- b) o zvýšení bezpečnosti dodávek plynu pro oba trhy (nezakládající se na žádných konkrétních podpůrných argumentech pro takové tvrzení),
- c) a vyjádřila svou podporu iniciovat proces inkrementální kapacity.

Dovolíme si tvrdit, že deklarovaný nezávazný zájem trhu o přírůstkovou kapacitu a uvedená všeobecná nezávazná tvrzení společnosti OMV RM bez jakýchkoliv podpůrných argumentů není možné považovat za relevantní a postačující impuls pro začátek inkrementálního procesu pro očekávanou úroveň poptávky až 750 000 Nm³/h, jelikož taková kapacita nemá reálnou bázi v poptávce trhu a zároveň poptávku trhu v objemu 1 277 397,26 kWh/h/rok lze plně uspokojit prostřednictvím současné slovenské přepravní soustavy bez nutnosti vynaložení investičních prostředků a bez nutnosti promítnout náklady projektu do koncových cen zemního plynu pro české spotřebitele. Navíc společnost OMV Refining & Marketing GmbH je členem korporace OMV, která je také vlastníkem majority v společnosti Gas Connect Austria, což vyvolává značné pochybnosti o účelnosti nezávazné poptávky.

Pochybnosti o akutním a reálném zájmu trhu o Projekt a jeho kapacitu podtrhuje i skutečnost, že přestože se jedná o projekt LBL a později pod názvem BACI, který se připravuje více než 10 let, uvažuje se o jeho spuštění do provozu až v roce 2026.

Zejména v době, když se EÚ zasazuje za řešení, která napomohou k dosažení cílů vedoucí k uhlíkové neutralitě v roce 2050 a zejména když prezentovaný projekt „Česko – rakouské propojení“ představuje paralelní infrastrukturu k existujícímu řešení prostřednictvím slovenské přepravní soustavy je možné Projekt považovat za nadbytečnou investici v rozporu s dekarbonizačními snahami EÚ.

2. „Česko – rakouské propojení“ nezvyší bezpečnost dodávek plynu do ČR

Smysluplnost implementace Projektů z pohledu zvýšení bezpečnosti dodávek zemního plynu do ČR ztrácí význam při pohledu na stav existující přepravní soustavy. Současná přepravní infrastruktura je pro potřeby českého plynárenského trhu, několikanásobně předimenzována. Na str. 34 Plánu rozvoje se uvádí „Z grafu č. 5.2.1 je patrné, že Česká republika v letech 2021 až 2030 plní minimální požadavek nařízení (EÚ) 2017/1938 a překračuje ho o více než 320% na konci tohoto období. Z toho vyplývá, že ve vztahu k tomuto nařízení EU Česká republika splňuje infrastrukturní požadavky na bezpečnost dodávek plynu“.

3. Jak už bylo výše zmíněno, projekt „Česko – rakouské propojení“ je nový název pro projekt BACI, který má v účastnících trhu s plynem vyvolat klamlivou iluzi nového projektu, o jehož přínosech měla značné pochybnosti i Evropská komise.

Projekt byl zařazen na 3. PCI seznam pouze podmíněně, a na 4. PCI seznam nebyl zařazen vůbec, jelikož potenciální přínosy projektu nevyváží náklady vynaložené na Projekt, jak jasně vyplývá i z hodnocení regionální skupiny v rámci tvorby 4. PCI seznamu. Také ENTSOG v průběhu přípravy TYNDP 2018 a 2020 neidentifikoval žádné infrastrukturní mezery mezi Českou republikou a Rakouskem, které by byly impulsem pro realizaci projektu „Česko – rakouské propojení“ a od té doby se na situaci nic zásadního nezměnilo. Předpokládáme, že i tyto fakta přesvědčí samotné předkladatele Projektů, aby upustili od Projektů, který postrádá smysl, jelikož je založen na nedostatečném zájmu trhu, nepřináší očekávané benefity a má být připravován v čase dekarbonizačních snah EÚ dosáhnout uhlíkovou neutralitu v roce

2050, a zároveň v situaci kdy je k dispozici účastníkům trhu s plynem existující paralelní plynárenská infrastruktura.

Po zvážení všech uvedených faktů zastáváme názor, že tak jako projekt BACI v minulosti tak i nyní jeho současný nástupce projekt „Česko – rakouské propojení“ nepřináší absolutně žádné benefity pro plynárenský trh EÚ. Navíc je třeba vzít v potaz, že implementace projektu „Česko – rakouské propojení“ znamená vynaložení investičních prostředků, které bude ve finále nutno promítnout do koncových cen zemního plynu pro české spotřebitele a tedy navýšit jejich účet za zemní plyn. Z výše uvedených důvodů navrhuje Projekt z Plánu rozvoje vypustit.

2) Vyjádření společnosti NET4GAS, s.r.o.

Obdržený dokument s připomínkami společnosti eustream, a.s. (dále jen „eustream“) se týká pouze nově zařazeného projektu Česko-rakouské propojení (TRA-N-134) v Desetiletém plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice 2021-2030 (dále také „Plán rozvoje“). Společnost eustream na základě důvodů uvedených v jimi zasláném dokumentu navrhuje tento projekt z Desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice 2021-2030 vypustit. Provozovatel přepravní soustavy si dovoluje upozornit, že projekt Česko-rakouské propojení (TRA-N-134) byl do návrhu Desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice zařazen poprvé. Jedná se o nový projekt, jehož plánování je reakcí na nezávaznou indikaci poptávky po kapacitě obdrženou společnostmi NET4GAS, s.r.o., a GAS CONNECT AUSTRIA GmbH v roce 2019 v rámci procesu posouzení tržní poptávky po přírůstkové kapacitě uskutečněného na základě nařízení Komise (EU) č. 2017/459. V případě realizace projektu by došlo k zpřístupnění obousměrné přepravní kapacity mezi Českou republikou a Rakouskem a vzniklo by první přímé napojení české plynárenské soustavy na významný plynárenský hub (Central European Gas Hub) v Baumgartenu.

Postoj slovenského provozovatele přepravní soustavy, společnosti eustream, na jakýkoli projekt, který by se mohl v budoucnu realizovat mezi Českou republikou a Rakouskem, je provozovateli přepravní soustavy v České republice dlouhodobě znám. Realizace jakéhokoli podobného projektu by mohla teoreticky ohrozit komerční zájmy společnosti eustream v oblasti současné přepravy plynu z České republiky do Rakouska a obráceně. Proto jakékoli připomínky proti podobným druhům projektů ze strany společnosti eustream je třeba posuzovat jako intervenci s cílem chránit její vlastní obchodní zájmy.

Provozovatel přepravní soustavy v České republice neuvažuje o vyřazení projektu Česko-rakouské propojení (TRA-N-134) z Plánu rozvoje.

Reakce provozovatele přepravní soustavy na zmíněné důvody v obdrženém dokumentu, podle kterých společnost eustream uvádí, že projekt není schopen přinést deklarované benefity:

Uvedený důvod č. 1: „Česko-rakouské propojení“ se nezakládá na relevantní poptávce trhu

Nařízením Komise (EU) č. 2017/459 ze dne 16. března 2017 se zavedl kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách. Evropské provozovatele přepravních soustav na každé straně hranice vstupně-výstupního systému dle tohoto nařízení jsou povinni společně spolupracovat na procesu posouzení tržní poptávky po přírůstkové kapacitě a na provádění technických studií projektů k zajištění přírůstkové kapacity pro své společné propojovací body. Tato posouzení poptávky se musí provádět na základě článku 26 zmíněného nařízení, a to alespoň v každém lichém roce počínaje rokem 2017. Zároveň se vypracovávají společné zprávy o posouzení tržní poptávky, z nichž každá se týká všech propojovacích bodů alespoň jedné hranice vstupně-výstupního systému dle nařízení. Tyto zprávy zahrnují konkrétní agregované indikativní poptávky všech uživatelů soustavy po přírůstkové kapacitě a obsahují informaci, jak provozovatelé přepravních soustav plánují tuto přírůstkovou kapacitu zajistit. Provozovatelé přepravních soustav musí zahájit proces posouzení tržní poptávky a případné další navazující kroky v souladu s uvedeným nařízením bez ohledu na posouzení ze strany ostatních účastníků trhu s plynem nebo provozovatelů samotných.

Zatím poslední posouzení tržní poptávky proběhlo v roce 2019. Na základě indikativních poptávek byly provozovatelem přepravní soustavy v České republice (NET4GAS, s.r.o.) zahájeny dva projekty k zajištění přírůstkové kapacity. Jedním z nich je projekt Česko-rakouské propojení (TRA-N-134), při jehož plánování provozovatel přepravní soustavy v České republice spolupracuje s provozovatelem přepravní soustavy v Rakousku (GAS CONNECT AUSTRIA GmbH). V souladu s článkem 27 nařízení Komise (EU) č. 2017/459 proběhla na přelomu ledna a února 2020 veřejná konzultace tohoto projektu přírůstkové kapacity a projekt byl zařazen do Plánu rozvoje. Další kroky v rámci plánování tohoto projektu se řídí již zmíněným nařízením Komise (EU) č. 2017/459, podle kterého oba dotčení provozovatelé přepravních soustav (v České republice a Rakousku) postupují.

K obavě společnosti eustream týkající se rizika promítnutí nákladů projektu do koncových cen zemního plynu pro české spotřebitele provozovatel přepravní soustavy by rád uvedl, že v návrhu na schválení předmětného projektu přírůstkové kapacity podaném společností NET4GAS, s.r.o. dne 5.11.2020 na Energetický regulační úřad je stanovení tzv. f-faktoru pro účely ekonomického testu ve výši 1, tedy 100% nákladů by mělo být hrazeno uživateli, kteří si v aukci zarezervují minimální požadovanou úroveň přírůstkové kapacity na určenou dobu (15 let). Při schválení tohoto návrhu by se tedy čeští spotřebitelé na nákladech projektu nepodíleli.

Uvedený důvod č. 2: „Česko-rakouské propojení“ nezvyšuje bezpečnost dodávek plynu do ČR

Provozovatel přepravní soustavy uvádí, že tento přínos nebyl v konzultovaném dokumentu (návrh Desetiletého plánu rozvoje přepravní soustavy v České republice 2021-2030) v rámci veřejné konzultace pořádané Energetickým regulačním úřadem deklarován. Projekt byl zahájen výhradně na základě obdržené nezávazné indikace poptávky po kapacitě v rámci procesu posouzení tržní poptávky po přírůstkové kapacitě provedeného podle nařízení Komise (EU) č. 2017/459. Nicméně již čistě z matematického pohledu lze konstatovat,

že realizace projektu Česko-rakouského propojení (TRA-N-134) bude mít pozitivní vliv na zvýšení bezpečnosti dodávek plynu pro Českou republiku, ale i pro Rakousko. Realizace jakéhokoli nového propojení se sousedními státy má vždy pozitivní vliv na zajištění bezpečnosti dodávek plynu podle vzorce N-1 uvedeného v příloze II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu.

Uvedený důvod č. 3: Jak už bylo výše zmíněno, projekt „Česko-rakouské propojení“ je nový název pro projekt BACI, který má v účastnících trhu s plynem vyvolat klamlivou iluzi nového projektu, o jehož přínosech měla značné pochybnosti i Evropská komise. [...]

Projekt Česko-rakouské propojení (TRA-N-134) je nově zařazeným projektem v Plánu rozvoje, který se plánuje v reakci na nezávaznou indikaci poptávky po kapacitě obdrženu společností NET4GAS, s.r.o., a GAS CONNECT AUSTRIA GmbH v roce 2019 v rámci procesu posouzení tržní poptávky po přírůstkové kapacitě uskutečněného na základě nařízení Komise (EU) č. 2017/459.

Projekt Obousměrné rakousko-české propojení (dále jen „BACI“) byl pozastaven a není proto v tuto chvíli zařazen v Plánu rozvoje. Provozovatel přepravní soustavy v současné době uvažuje o případné realizaci pouze jednoho projektu mezi Českou republikou a Rakouskem. Proto proces přípravy projektu Česko-rakouské propojení (TRA-N-134), který se řídí nařízením Komise (EU) č. 2017/459 dostal v současné době přednost.

Provozovatel přepravní soustavy by dále rád uvedl, že důvodem nezařazení projektu BACI na čtvrtý seznam projektů společného zájmu (v platnosti od 31.3.2020) je, že v souladu se směřováním evropské energetiky k nízkouhlíkovým technologiím se Evropská komise zaměřila u nového, již čtvrtého, seznamu projektů na klíčová propojení a inteligentní sítě v elektroenergetice. Ubylo proto disponibilních prostředků na podporu plynárenských projektů. Více na stránkách Evropské komise: https://ec.europa.eu/info/news/commission-publishes-4th-list-projects-common-interest-making-energy-infrastructure-fit-energy-union-2019-oct-31_en

Projekt BACI při posuzování pro čtvrtý seznam projektů společného zájmu (PCI) dle nařízení (EU) č. 347/2013 prokázal, že jeho přínosy převažují nad náklady podle metodologie CBA (analýzy nákladů a přínosů projektu) vytvořenou organizací ENTSOG na základě požadavku tohoto nařízení (nařízení (EU) č. 347/2013, čl. 11). Metodologie prošla rozsáhlou konzultací a byla schválena Evropskou komisí. Na základě této metodologie bylo zjištěno, že přínosy projektu BACI 1,5-4,8krát převažují nad jeho náklady (v závislosti na zvoleném scénáři). Výsledky analýzy jsou veřejně dostupné na stránkách ENTSOG: <https://www.entsog.eu/sites/default/files/2019-04/TYNDP%202018%20Project-Specific%20CBA%20Results.pdf>

Provozovatel přepravní soustavy se tedy ohrazuje vůči v připomínce uvedené nepravdivé informaci o přínosech projektu BACI a k důvodům nezařazení projektu na 4. list PCI.

Provozovatel přepravní soustavy by dále rád reagoval na pochybnosti společnosti eustream o smyslu připomínkovaného projektu v souvislosti s jeho přípravou v čase dekarbonizačních snah Evropské unie dosáhnout uhlíkovou neutralitu v roce 2050. V návrhu na schválení projektu přírůstkové kapacity „Česko-rakouské propojení“ podaném společností NET4GAS, s.r.o. dne 5.11.2020 na Energetický regulační úřad byla navržena výstavba předmětné infrastruktury v podobě její plné připravenosti na budoucí možnou přepravu vodíku. Projekt proto zároveň reaguje i na dekarbonizační snahy Evropské unie dosáhnout uhlíkovou neutralitu v roce 2050.

Závěr: Připomínky nebyly akceptovány.

3) Vyjádření Energetického regulačního úřadu

S předloženým vypořádáním připomínek ze strany společnosti NET4GAS, s.r.o. Energetický regulační úřad souhlasí.